

Αθήνα,
Αρ. Πρωτ.:

**ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕΕ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΝΙΑΙΟ ΧΩΡΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

1. Εισαγωγή και Βασικές Αρχές

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ), από την ίδρυση της το 1996 μέχρι σήμερα προωθεί και στηρίζει κάθε πρωτοβουλία που στοχεύει στην βελτίωση και ενδυνάμωση της Έρευνας και Τεχνολογίας, την σύνδεση και αμφίδρομη σχέση της με την Ανώτατη Εκπαίδευση και την σοβαρή και ειλικρινή συζήτηση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων με στόχο την διαμόρφωση και εγκαθίδρυση του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΧΑΕΕΤ) στην Ελλάδα.

Η συζήτηση αυτή παίρνει επιτακτικό χαρακτήρα μετά την υλοποίηση τεσσάρων ενεργειών, οι οποίες έχουν ήδη επιδράσει αρνητικά και αναμένεται να επιφέρουν ακόμη περισσότερες αρνητικές επιπτώσεις στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον χώρο της Έρευνας και Τεχνολογίας, την σύνδεση του με την Ανώτατη Εκπαίδευση και την ανάπτυξη της έρευνας και τεχνολογίας στην Ελλάδα:

- 1) την υπαγωγή των Ειδικών Λογαριασμών Έρευνας (ΕΛΚΕ) των Ερευνητικών Κέντρων (ΕΚ) και των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ) στο δημόσιο λογιστικό (Ν.4485/2017) και τον επακόλουθο πολλαπλασιασμό των γραφειοκρατικών διαδικασιών από 1/1/2019,
- 2) την χωρίς σχεδιασμό ίδρυση Πανεπιστημιακών Ερευνητικών Ιδρυμάτων (ΠΕΚ) στα ΑΕΙ μετά την ολοκλήρωση της συνένωσης των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ) με αυτά το 2018 και 2019 και
- 3) την απροσδόκητη μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) και όλων των εποπτευόμενων φορέων της, δηλαδή του κύριου κορμού του ερευνητικού συστήματος της χώρας, από το πρώην Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΠΕΘ) στο νέο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων (ΥΠΑΝΕ) (Ιούλιος 2019).
- 4) το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (γνωστό και ως «ΕΚΘΕΣΗ ΠΙΣΣΑΡΙΔΗ»), το οποίο προτείνει μέτρα που αφορούν το σύνολο του εθνικού ερευνητικού συστήματος

Οι βασικές αρχές της ΕΕΕ για το θεσμικό πλαίσιο που θα πρέπει να διέπει την Έρευνα και Τεχνολογία, διέπονται από τα εξής κύρια σημεία (α) ευέλικτο πλαίσιο λειτουργίας και διαχείρισης κονδυλίων έρευνας χωρίς αγκυλώσεις και γραφειοκρατικές διαδικασίες, (β) Ενιαίο Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΧΑΕΕΤ) και (γ) αναγκαιότητα θεσμικής διασύνδεσης των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων με τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Οι αρχές αυτές έχουν διαμορφωθεί στη διάρκεια της διαχρονικής και συνεχούς αλληλεπίδρασης μεταξύ των Ερευνητών και των μελών ΔΕΠ και από τις συνεργασίες τους με εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα και ιδιωτικές εταιρείες των Ευρωπαϊκών χωρών στα πλαίσια των Ευρωπαϊκών και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων:

- Έρευνα είναι η αναζήτηση, η προώθηση και η δημιουργία νέας γνώσης σε άγνωστα πεδία. Η ανάληψη και επιτυχής ολοκλήρωση των ερευνητικών προσπαθειών προϋποθέτει την ύπαρξη ευνοϊκού πλαισίου λειτουργίας, που εξασφαλίζει ευελιξία και απρόσκοπτη υλοποίηση των απαιτούμενων ενεργειών και είναι απαλλαγμένο από ανούσιες γραφειοκρατικές διαδικασίες.
- Ο Ενιαίος Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Τεχνολογίας περιλαμβάνει τα Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ), τα Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ) της ΓΓΕΤ και τα Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα που είναι διάσπαρτα σε άλλα Υπουργεία, εφόσον τα τελευταία ενταχθούν στον τρόπο λειτουργίας που διέπει τα ΕΚ&Ι της ΓΓΕΤ. Όλοι οι φορείς που συμμετέχουν στον ΕΧΑΕΕΤ είναι αυτοτελείς και ανεξάρτητοι, έχουν διακριτούς και αλληλοσυμπληρούμενους ρόλους, είναι ισότιμοι και συνεργάζονται ισότιμα μεταξύ τους.
- Η εκπαίδευση στα ΑΕΙ αξιοποιεί τα αποτελέσματα και τη νέα γνώση που παράγονται από την έρευνα που υλοποιείται στα ίδια τα ΑΕΙ αλλά και στα ΕΚ, με την προώθηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων σε συνεργασία με τους Ερευνητές των ΕΚ σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και σε επίπεδο διδακτορικών σπουδών.
- Τα ΕΚ αξιοποιούν το δυναμικό των νέων επιστημόνων (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών διδακτορικών φοιτητών) και των μελών ΔΕΠ προσφέροντας τους την δυνατότητα να εκμεταλλευτούν την ερευνητική υποδομή και την εμπειρία των ερευνητών για την εκπαίδευση τους και την υλοποίηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους.
- Σε όλα τα παραπάνω, τα μέλη ΔΕΠ και οι Ερευνητές είναι ισότιμοι σε κάθε επίπεδο, έχουν την δυνατότητα μετακίνησης από ΑΕΙ σε ΕΚ και αντίστροφα και συνεργάζονται ισότιμα για την προώθηση της έρευνας και τη βελτίωση της εκπαίδευσης.
- Τα ΑΕΙ και τα ΕΚ αποτελούν τους κύριους δημόσιους χώρους δημιουργίας νέας γνώσης και προώθησης της βασικής και της εφαρμοσμένης έρευνας. Στα πλαίσια του ΕΧΑΕΕΤ αποτελούν ένα αλληλοσυμπληρούμενο, δυναμικό σύστημα, το οποίο συνδυάζει και μεγιστοποιεί τα πλεονεκτήματα που έχουν οι δύο χώροι και τα αξιοποιεί προς όφελος της εκπαίδευσης, της έρευνας, της τεχνολογίας, της καινοτομίας και της ανάπτυξης της χώρας.
- Η αξιοποίηση του ερευνητικού προσωπικού και των αποτελεσμάτων της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας για την προώθηση της καινοτομίας εξαρτάται από τον προσανατολισμό και την ικανότητα/βούληση των ιδιωτικών ή/και δημόσιων φορέων να επενδύσουν στην έρευνα και τεχνολογία.
- Ο θεσμικός διαχωρισμός της Έρευνας & Τεχνολογίας από την Ανώτατη Εκπαίδευση έχει ως άμεσο αποτέλεσμα την υποβάθμιση της βασικής έρευνας. Χωρίς πρόοδο στη βασική έρευνα δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθεί η εφαρμοσμένη έρευνα. Χωρίς πρόοδο στην εφαρμοσμένη έρευνα δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθούν καινοτόμες εφαρμογές και νέα τεχνολογικά προϊόντα που θα μπορούν να δώσουν νέα ώθηση στην Οικονομία.

2. Προκαταλήψεις και Ιδεοληψίες μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ

Η αναγκαιότητα και η χρησιμότητα του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας & Τεχνολογίας (ΕΧΑΕΕΤ) είναι ευρέως αποδεκτές στην κοινότητα των ΕΚ, φαίνεται όμως ότι δεν αυτό δεν ισχύει για μεγάλο τμήμα της εκπαιδευτικής κοινότητας των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Η διαπίστωση αυτή μπορεί ίσως να εξηγήσει το γιατί δεν ευοδώθηκαν οι προσπάθειες έχουν γίνει μέχρι σήμερα από την ΕΕΕ για την ίδρυση του ΕΧΑΕΕΤ. Μπορεί ίσως να ερμηνεύσει και τις πρόσφατες και παλαιότερες νομοθετικές πρωτοβουλίες, οι οποίες απέχουν πολύ από το πνεύμα και την ουσία της συνέργειας μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ που προϋποθέτει ο ΕΧΑΕΕΤ.

Ένα σημαντικό στοιχείο που έχει οδηγήσει στις διαφορετικές αντιλήψεις και ιδεοληψίες στους δύο χώρους είναι το διαφορετικό “status” μεταξύ των Καθηγητών ΑΕΙ και των Ερευνητών των ΕΚ, το οποίο έχει ρίζες αρκετές δεκαετίες πίσω στο παρελθόν και συντηρείται μέχρι και σήμερα με τις νομοθετημένες διακρίσεις μεταξύ μελών ΔΕΠ και Ερευνητών τόσο ως προς την ισότιμη συμμετοχή και τον ρόλο τους σε θέσεις λήψης αποφάσεων όσο και σε μισθολογικό επίπεδο.

Το γεγονός ότι, σε καταφανή αντίθεση με κάθε διεθνή πρακτική, αλλά και κάθε επιστημολογική αντίληψη, στην Ελλάδα η έρευνα και η ανώτατη εκπαίδευση τραβούν διαφορετικούς δρόμους, ανήκουν σε διαφορετικά υπουργεία και τους έχουν ανατεθεί διαφορετικοί στόχοι και προτεραιότητες υπονομεύει επί της ουσίας τη δημιουργική και πολυπαραγοντική ανάπτυξη της έρευνας στην Ελλάδα και αποκόπτει τα

Πανεπιστήμια από ένα ζωντανό οργανισμό και δύσκολα αποκτήσιμες υποδομές διάρκειας. Οι ερευνητικές υποδομές που σε μεγάλο βαθμό φιλοξενούνται στα ΕΚ και το ανεξάντλητο δυναμικό νέων επιστημόνων που διαθέτουν τα ΑΕΙ αποτελούν διαχρονικά δύο βασικά σημεία, τα οποία αντί να αξιοποιούνται για συνέργειες και συνεργατικές πρωτοβουλίες, γίνονται πολλές φορές αντικείμενα αντιπαράθεσεων που ακυρώνουν τις πολλαπλασιαστικές δυνατότητες που μπορούν να προσφέρουν.

3. Απαραίτητες Μεταρρυθμίσεις και Αλλαγή Νοοτροπιών

Ο ΕΧΑΕΕΤ προϋποθέτει σημαντικές αλλαγές σε διάφορα επίπεδα, οι οποίες θα οδηγήσουν σε συγκλίσεις αντιλήψεων, συγκλίσεις θεσμικών πλαισίων και δημιουργία νοοτροπίας πολύ-επίπεδων συνεργασιών μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ.

Οι δύο χώροι, ακαδημαϊκός και ερευνητικός, διέπονται από διαφορετικά θεσμικά πλαίσια λειτουργίας και διοίκησης, ενώ από τον Ιούλιο 2019 βρέθηκαν και πάλι, μετά από 10 χρόνια, σε διαφορετικά υπουργεία. Ως ένα βαθμό η διαφορετικότητα των θεσμικών πλαισίων είναι κατανοητή όταν αφορά τις διακριτές δραστηριότητες που έχουν τα ΑΕΙ και τα ΕΚ. Για όλες τις υπόλοιπες λειτουργίες που είναι κοινές, όπως ο τρόπος και τα όργανα διοίκησης, η μορφή της χρηματοδότησης-επιχορήγησης, οι αξιολογήσεις και η εξέλιξη του προσωπικού και το μισθολόγιο, οι διαφορές των θεσμικών πλαισίων στους δύο χώρους έχουν συντελέσει σε στρεβλές αντιλήψεις και ιδεοληψίες και δυσχεραίνουν την σύγκλιση και τις συνέργειες.

Ο κατακερματισμός του δημόσιου ερευνητικού ιστού με την ύπαρξη ΕΚ και Ινστιτούτων πολλών ταχυτήτων διασπαρμένων σε διάφορα Υπουργεία και με θεσμικά πλαίσια πολύ διαφορετικά από αυτό που διέπει τα ΕΚ της ΓΓΕΤ αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την διαμόρφωση του Εθνικού Ερευνητικού Χώρου κατ' αρχήν και κατ' επέκταση και του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Τεχνολογίας. Η ίδρυση των Πανεπιστημιακών Ερευνητικών Κέντρων (ΠΕΚ) τα τελευταία χρόνια έχει αυξήσει κατακόρυφα τον κατακερματισμό του ερευνητικού ιστού. Η δημιουργία χωρίς κανένα μακροπρόθεσμο σχεδιασμό μιας ακόμη κατηγορίας ΕΚ «εσωτερικής κατανάλωσης» στα ΑΕΙ και χωρίς οποιαδήποτε διασύνδεση με τα υφιστάμενα ΕΚ είναι αμφίβολης χρησιμότητας, αμφισβητούμενου σκοπού και είχε προφανή στόχο την εξυπηρέτηση προσωπικών πολιτικών και την εξισορρόπηση των αντιδράσεων των Πανεπιστημίων για την συνένωση με τα ΤΕΙ. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα ΠΕΚ δεν είναι ενταγμένα στον νόμο για την έρευνα, ενώ δεν προβλέπεται η στελέχωσή τους από εκλεγμένους και αξιολογημένους ερευνητές, όπως προβλέπει ο αντίστοιχος νόμος για την έρευνα.

4. Αμφίδρομη Κινητικότητα μελών ΔΕΠ και Ερευνητών

Ένα μεγάλο τμήμα των ερευνητικών δραστηριοτήτων υλοποιείται από τα μέλη ΔΕΠ και το προσωπικό των ΑΕΙ. Σημαντικό μέρος της έρευνας που διενεργείται στα ΑΕΙ ολοκληρώνεται σε συνεργασία με ή στις εγκαταστάσεις των ΕΚ. Ένας αντίστοιχα μεγάλος αριθμός Ερευνητών συμμετέχει στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες των ΑΕΙ, ιδιαίτερα σε μεταπτυχιακά προγράμματα και την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών. Πολλές πτυχιακές και μεταπτυχιακές διπλωματικές και διδακτορικές διατριβές χορηγούνται από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και υλοποιούνται στα ερευνητικά ιδρύματα, με την συνεπίβλεψη μελών ΔΕΠ και Ερευνητών.

Οι παραπάνω σταθερά αυξανόμενες συνέργειες σπάνια γίνονται με σχεδιασμό, συνήθως δεν εντάσσονται σε θεσμικές συνεργασίες μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ, υλοποιούνται κατά κύριο λόγο στη βάση προσωπικών επαφών και συνεργασιών που αυξάνονται διαρκώς, ιδιαίτερα μεταξύ των ηλικιακά νεώτερων μελών ΔΕΠ και Ερευνητών, και δείχνουν την κατεύθυνση, η οποία πρέπει να ακολουθηθεί για την ουσιαστική εγκαθίδρυση του ΕΧΑΕΕΤ. Η θεσμοθέτηση της αμφίδρομης κινητικότητας των μελών ΔΕΠ και των Ερευνητών από και προς τα ΑΕΙ και τα ΕΚ θα οδηγήσει στην σημαντική βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, την πολλαπλασιαστική αξιοποίηση των διαθέσιμων ερευνητικών υποδομών μεγάλης κλίμακας, την αύξηση των επιδόσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη τεχνολογίας, την μείωση του κόστους σε εθνική κλίμακα και ταυτόχρονα την προώθηση της καινοτομίας.

Προϋπόθεση για την αμφίδρομη κινητικότητα αποτελεί η εναρμόνιση των θεσμικών πλαισίων που διέπουν τα μέλη ΔΕΠ και τους Ερευνητές με τρόπο που αφενός θα αναγνωρίζονται οι διακριτοί ρόλοι αφετέρου θα εξασφαλίζεται η ισοτιμία τους.

5. Ερευνητικές Υποδομές και Προσβασιμότητα – Εθνικός Οδικός Χάρτης Υποδομών

Οι ερευνητικές υποδομές και η προσβασιμότητα σε αυτές από το σύνολο της ερευνητικής και ακαδημαϊκής κοινότητας αποτελούν έναν πολύ κρίσιμο κρίκο για την ουσιαστική λειτουργία του ΕΧΑΕΕΤ. Η πραγματικότητα κατά το παρελθόν αλλά και μέχρι σήμερα περιλαμβάνει πλήθος θετικών και αρνητικών πρακτικών που σχετίζονται με την πρόσβαση σε μικρότερης ή μεγαλύτερης κλίμακας υποδομές που ευρίσκονται είτε σε ΕΚ είτε σε ΑΕΙ. Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται γρήγορα στην κρίσιμη μάζα των μελών ΔΕΠ και των Ερευνητών η αναγνώριση των πλεονεκτημάτων που προσφέρει η ευρεία προσβασιμότητα στις ερευνητικές υποδομές.

Τα ΑΕΙ είναι εξοπλισμένα με ερευνητικές υποδομές μικρής και μεσαίας κλίμακας σε ικανοποιητικό βαθμό. Οι μεγάλης κλίμακας εθνικές ερευνητικές υποδομές μαζί με σημαντικό ερευνητικό εξοπλισμό μικρής και μεσαίας κλίμακας φιλοξενούνται στα ΕΚ. Και στις δύο περιπτώσεις, η διαχρονική έλλειψη Εθνικής Ερευνητικής Πολιτικής, και η ελλιπής και μη συστηματική εθνική χρηματοδότηση κατά το απώτερο παρελθόν, η οποία ουσιαστικά μηδενίστηκε στα πρώτα χρόνια της πρόσφατης κρίσης, παρά την σχετική βελτίωση των τελευταίων λίγων χρόνων, δυσχέραιναν σημαντικά την συντήρηση και ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών. Σήμερα το μεγαλύτερο τμήμα των ερευνητικών υποδομών των ΑΕΙ και ΕΚ, είναι είτε παρωχημένης τεχνολογίας είτε δεν υποστηρίζονται επαρκώς από πλευράς συντήρησης και διαθέσιμων ανταλλακτικών, με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν μεγάλα προβλήματα λειτουργίας.

Η κατάσταση αυτή έχει οδηγήσει την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα να ξεπεράσει τις πρακτικές του παρελθόντος και να αναζητήσει λύσεις μέσω των συνεργειών και την συνένωσης δυνάμεων με τους συγγενείς χώρους στα ΑΕΙ και τα ΕΚ. Η εξέλιξη αυτή έχει ξεκινήσει και αναπτυχθεί 'από τα κάτω', δηλαδή από τα μέλη ΔΕΠ και του Ερευνητές, και είναι απόδειξη της ωριμότητας της Ελληνικής ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας στο θέμα της προσβασιμότητας και κοινής χρήσης-αξιοποίησης των ερευνητικών υποδομών. Δεν υποστηρίχθηκε και δεν υποστηρίζεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Εκτός αυτού, η υπαγωγή των ΕΛΚΕ στο δημόσιο λογιστικό και ο πρόσφατος χωρισμός των ΕΚ από τα ΑΕΙ με την μεταφορά των πρώτων στο ΥΠΑΝΕ δημιουργούν σοβαρά εμπόδια και κάθε άλλο παρά διευκολύνουν την διαχείριση και την προσβασιμότητα των ερευνητικών υποδομών.

Η σύγχρονη νοοτροπία και οι συνεργατικές πρακτικές που κερδίζουν συνεχώς έδαφος στην μεγάλη πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ και των Ερευνητών, είναι μια σημαντική από τα κάτω εξέλιξη που μπορεί να αξιοποιηθεί για την διαμόρφωση και να οδηγήσει στην εγκαθίδρυση του ΕΧΑΕΕΤ. Οι συνθήκες έχουν ωριμάσει και τώρα είναι η στιγμή να υποστηριχθούν αυτές οι τάσεις με τις κατάλληλες θεσμικές παρεμβάσεις και αλλαγές του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου και την απαραίτητη χρηματοδότηση. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διαμόρφωση ενός Εθνικού Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών, ο οποίος θα περιλαμβάνει την υποστήριξη-αντικατάσταση των υφιστάμενων και την δημιουργία νέων καινοτόμων υποδομών με έναν ισορροπημένο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό βασισμένο στις εθνικές ερευνητικές προτεραιότητες.

6. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών & Διδακτορικές Διατριβές

Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΠΣ) και οι Διδακτορικές Διατριβές (ΔΔ) είναι ένας από τους πιο βασικούς τομείς εφαρμογής του ΕΧΑΕΕΤ και αυτός στον οποίο υπάρχει η μεγαλύτερη πρόοδος τόσο σε ουσιαστικές συνέργειες μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ όσο και στο θεσμικό επίπεδο και την νομοθέτηση συγκεκριμένων διατάξεων με τον Ν.4485/2017.

Η συνεργασία στην υλοποίηση των επί μέρους μαθημάτων και την επίβλεψη διπλωματικών διατριβών στα πλαίσια των ΜΠΣ άρχισε πριν αρκετά χρόνια, βασίστηκε, όπως και πολλά άλλα, στις προσωπικές συνεργασίες μεταξύ μελών ΔΕΠ και Ερευνητών και γρήγορα απέδειξε στην πράξη τα πολλαπλασιαστικά οφέλη και τις προοπτικές που μπορεί να προσφέρει στην εκπαίδευση και την έρευνα.

Οι διατάξεις του Ν.4485/2017 διαμορφώνουν ένα θετικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των συνεργατικών πρακτικών για την ίδρυση και λειτουργία ΜΠΣ και Διδακτορικών Διατριβών που θα σχεδιάζονται, οργανώνονται και υλοποιούνται από κοινού από ΑΕΙ και ΕΚ και θα εκμεταλλεύονται τα προτερήματα και των δύο χώρων. Στα πλαίσια του Ενιαίου Χώρου μπορούν να γίνουν περισσότερα και πιο τολμηρά βήματα που θα ενισχύσουν τη συνέργεια των Πανεπιστημίων με τα Ερευνητικά Κέντρα στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση.

Τα δημόσια Ερευνητικά Κέντρα που διέπονται από το θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα έχουν μακρόχρονη συμμετοχή και εμπειρία στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση νέων επιστημόνων και μπορούν να παρέχουν διεθνώς ανταγωνιστική εκπαίδευση σε ταχέως αναπτυσσόμενους τομείς αιχμής της βασικής και της εφαρμοσμένης έρευνας, να οργανώνουν Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών και να παρέχουν Διδακτορικές Διατριβές σε συνεργασία με τα ΑΕΙ. Η αναβάθμιση του ρόλου των Ερευνητικών Κέντρων στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση θα προσφέρει στη διατήρηση και αναβάθμιση της ποιότητας της έρευνας (μακροπρόθεσμη και σε βάθος διερεύνηση, ενθουσιασμός και δημιουργικότητα νέων επιστημόνων κ.λπ.), αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας (π.χ. δημιουργία νέων επιχειρήσεων από νέους επιστήμονες-επιχειρηματίες) και θα συμβάλει στην ενίσχυση συνεργειών μεταξύ ΕΚ και ΑΕΙ.

7. Εθνική Ερευνητική Πολιτική

Η έλλειψη Εθνικής Ερευνητικής Πολιτικής αποτελεί ένα διαχρονικό πρόβλημα στη χώρα μας. Μέχρι σήμερα, η έλλειψη σχεδιασμού και προτεραιοτήτων είχε ως αποτέλεσμα να κατευθύνονται σημαντικά τμήματα της ούτως ή άλλως πενιχρής χρηματοδότησης σε δράσεις και φορείς αμφίβολης χρησιμότητας και αποτελεσματικότητας.

Ο σχεδιασμός μιας μακροπρόθεσμης Εθνικής Ερευνητικής Πολιτικής, η οποία θα βελτιώνεται συνεχώς ώστε να είναι αφενός συμβατή με τις διεθνείς και ερευνητικές εξελίξεις, αφετέρου με τις ιδιαίτερες κοινωνικές και αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας, είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη, σχεδιασμό και υλοποίηση καινοτόμων ερευνητικών πρωτοβουλιών. Είναι κοινώς αποδεκτό από όλους τους εμπλεκόμενους, ότι η ενίσχυση της έρευνας είναι το κύριο εργαλείο για την ανάπτυξη καινοτόμων πρακτικών και την συνολική ανάπτυξη της χώρας. Είναι επίσης κοινώς αποδεκτό, ότι οι πάσης φύσεως ερευνητικές δραστηριότητες μπορούν να αποδώσουν τα μέγιστα όταν εντάσσονται και υλοποιούνται μέσα σε ένα μακροπρόθεσμο και σταθερό πλαίσιο, με σαφείς προτεραιότητες, στόχους και συστηματική χρηματοδότηση.

8. Εθνική Χρηματοδότηση, Χρηματοδοτικά Εργαλεία, Γραφειοκρατία

Η ύπαρξη της Εθνικής Ερευνητικής Πολιτικής και η υλοποίηση και λειτουργία του ΕΧΑΕΕΤ μπορούν να έχουν ρεαλιστική προοπτική μόνο αν συνδυάζονται με και υποστηρίζονται από ένα πλαίσιο συστηματικής εθνικής χρηματοδότησης μακροπρόθεσμου σχεδιασμού και ευέλικτης διαχείρισης των κονδυλίων.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα η εθνική χρηματοδότηση ήταν εντελώς ανεπαρκής. Μετά το 2015, η σταδιακά αυξανόμενη χρηματοδότηση μέσω της επιχορήγησης, η ίδρυση του ΕΛΙΔΕΚ και η χρηματοδότηση μέσω αυτού με την προκήρυξη προσκλήσεων για ερευνητικά προγράμματα και υποτροφίες δημιούργησε θετικές προοπτικές για την ανάπτυξη της έρευνας και τεχνολογίας στην χώρα. Δυστυχώς οι θετικές προοπτικές που προσφέρει η αυξανόμενη εθνική χρηματοδότηση αναιρούνται από τις γραφειοκρατικές ρυθμίσεις, που επιβλήθηκαν με την υπαγωγή των ΕΛΚΕ των ΑΕΙ και ΕΚ στο δημόσιο λογιστικό με τον Ν4485/2017 και αποτελούν τροχοπέδη στην απορρόφηση των ερευνητικών κονδυλίων. Η υπαγωγή των ΕΛΚΕ στο δημόσιο λογιστικό έχει ήδη οδηγήσει τις ερευνητικές δραστηριότητες σε αδιέξοδο και οι ερευνητικοί φορείς της χώρας έχουν μετατραπεί από φορείς υλοποίησης έρευνας και νέας γνώσης σε κέντρα λογιστικών διεκπεραιώσεων.

Με τον ίδιο αρνητικό για την απορρόφηση κονδυλίων και την υλοποίηση των ερευνητικών αντικειμένων τρόπο λειτουργούν και οι ασφυκτικές διαδικασίες των προγραμμάτων ΕΣΠΑ. Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η έρευνα δεν μπορεί να λειτουργήσει με το σημερινό πλαίσιο που έχει θεσμοθετηθεί για το ΕΣΠΑ και θα πρέπει να υπάρξει και να θεσμοθετηθεί ένα ιδιαίτερο πλαίσιο, το οποίο θα είναι σύμφωνο και εναρμονισμένο με τους βαθμούς ελευθερίας και την ευλυγισία που απαιτεί η έρευνα και η παραγωγή νέας γνώσης.

Όπως ήδη ειπώθηκε πιο πάνω, η ίδρυση του ΕΛΙΔΕΚ αποτέλεσε ένα θετικό βήμα και κάλυψε ένα κενό που υπήρχε διαχρονικά στην διαχείριση και χρηματοδότηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Η αποτίμηση του ρόλου του ΕΛΙΔΕΚ για τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του είναι θετική, παρά τις δυσλειτουργίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν. Το μη σταθερό πλαίσιο προκηρύξεων, οι καθυστερήσεις στις αξιολογήσεις, οι καθυστερήσεις στην ροή της χρηματοδότησης, οι αχρείαστες απαιτήσεις προς τους αξιολογητές (π.χ. υποχρέωση υποβολής «Πόθεν Έσχες», υποχρεωτική διπλή απογραφή στον ΕΦΚΑ για τους ερευνητές) αποτελούν αρνητικά σημεία, που έχουν την δυνατότητα να βελτιωθούν στη συνέχεια.

Η βελτίωση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας του ΕΛΙΔΕΚ στην χρηματοδότηση της έρευνας θα πρέπει απαραίτητα να συνοδευτεί από την άρση των ασφυκτικών γραφειοκρατικών ρυθμίσεων και την αντικατάστασή τους από ένα ορθολογικό πλαίσιο διαχείρισης των ερευνητικών κονδυλίων από τα ΑΕΙ και ΕΚ. Ένα τέτοιο πλαίσιο μπορεί να διασφαλίζει την απαραίτητη διαφάνεια και ταυτόχρονα να παρέχει την απαιτούμενη ευελιξία και να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες της υλοποίησης και διαχείρισης των ερευνητικών δραστηριοτήτων.

9. Καινοτομία και σύνδεση με την Οικονομία

Η καινοτομία αποτελεί τον τελευταίο κρίκο στην αλυσιδωτή ακολουθία «εκπαίδευση – βασική έρευνα – εφαρμοσμένη έρευνα – καινοτομία».

Η εκπαίδευση παρέχει τις απαιτούμενες δεξιότητες για την υλοποίηση βασικής έρευνας. Το αποτέλεσμα της βασικής έρευνας είναι η παραγωγή νέας γνώσης για κάτι που ήταν άγνωστο = Καινοτομία της γνώσης. Η εφαρμοσμένη έρευνα εφαρμόζει την νέα γνώση, που παράγεται από την βασική έρευνα, για να παράξει ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα ή προϊόν ή τεχνολογία = Καινοτομία της εφαρμογής.

Η σύνδεση της εφαρμοσμένης έρευνας με την οικονομία και η αξιοποίηση των καινοτόμων προϊόντων από ιδιωτικές ή/και δημόσιες επιχειρήσεις εξαρτάται κατά κύριο λόγο από το είδος και τον επιχειρηματικό προσανατολισμό των τελευταίων και από την δυνατότητα ή/και βούληση τους να επενδύσουν στην έρευνα.

Ένα συντριπτικά μεγάλο ποσοστό των ιδιωτικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα δραστηριοποιείται στον χώρο της παροχής υπηρεσιών και τον μεταπρατικό τομέα και επομένως μικρή σχέση έχει με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και την ερευνητική καινοτομία. Οι επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν ή να εκμεταλλευτούν τα καινοτόμα προϊόντα αποτελούν πολύ μικρό ποσοστό. Ακόμη λιγότερες είναι οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα, οι οποίες έχουν την φιλοσοφία και είναι διατεθειμένες να επενδύσουν στην έρευνα για να παράξουν καινοτόμα προϊόντα.

Προσπάθειες σύγκλισης και σύνδεσης των ιδιωτικών επιχειρήσεων με τους ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς έχουν γίνει και στο παρελθόν με την χρηματοδότηση κοινών δράσεων και στέφθηκαν από σχεδόν καθολική αποτυχία. Στην καλύτερη περίπτωση τα προγράμματα διασώθηκαν από τον επαγγελματισμό των ερευνητικών και ακαδημαϊκών φορέων, ενώ στην χειρότερη, οι χρηματοδοτήσεις απαξιώθηκαν ως άτυπη επιχορήγηση των εταιρειών που συμμετείχαν έναντι της ανύπαρκτης ίδιας συμμετοχής των τελευταίων.

Η προσέγγιση που επιχειρείται σήμερα για την σύνδεση των ερευνητικών φορέων με την υποτιθέμενη καινοτομία και η φιλοσοφία που αυτή ακολουθεί δεν φαίνεται να διαφέρει από τις αποτυχημένες πρακτικές του παρελθόντος. Για άλλη μια φορά επιχειρείται βίαιη μετατόπιση των ερευνητικών φορέων προς την ιδιωτική οικονομία και η μεταφορά κονδυλίων από την έρευνα στις ιδιωτικές εταιρείες.

Σε αντίθεση με αυτήν την εκ των προτέρων αποτυχημένη πρακτική, η διεθνής και επιτυχημένη πρακτική, η οποία εφαρμόζεται σε όλες τις οικονομικά και τεχνολογικά αναπτυγμένες χώρες, επιβάλλει την παροχή κινήτρων προς τις επιχειρήσεις και την διευκόλυνση της διασύνδεσης τους με τους ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς, με στόχο την χρηματοδότηση στοχευμένων ερευνών και την αξιοποίηση των καινοτόμων αποτελεσμάτων τους. Η διαδικασία αυτή είναι η μόνη συμβατή με τον τρόπο που μπορεί να λειτουργήσει η έρευνα και να καταλήξει σε αξιοποιήσιμα αποτελέσματα και είναι εντελώς αντίθετη με την λογική του εύκολου και γρήγορου κέρδους.

Το Δελτίο Τύπου της ΕΕΕ, το οποίο εκδόθηκε την 10^η Ιουλίου 2019, δύο ημέρες μετά την απροσδόκητη και αιφνίδια μεταφορά της ΓΓΕΤ και όλων των εποπτευόμενων ερευνητικών φορέων από το πρώην ΥΠΕΘ στο νέο ΥΠΑΝΕ, περιγράφει διεξοδικά τους λόγους για τους οποίους η Έρευνα και Τεχνολογία πρέπει να είναι θεσμικά συνδεδεμένη με την Ανώτατη Εκπαίδευση. Στο ίδιο Δελτίο Τύπου αναφέρονται και χώρες όπως η Γαλλία, η Γερμανία, η Νορβηγία, η Σουηδία, η Ολλανδία, η Ιταλία, η Ισπανία, η Ρωσία, οι οποίες διακρίνονται για την καινοτομία που παράγουν και στις οποίες οι Ερευνητικοί Φορείς ανήκουν στο ίδιο Υπουργείο και είναι θεσμικά συνδεδεμένοι με την Ανώτατη Εκπαίδευση. Σε αυτές ανήκουν και πολλές άλλες, μεταξύ των οποίων και η Φινλανδία, για την οποία ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων εσφαλμένα ισχυρίστηκε ότι οι ερευνητικοί φορείς ανήκουν στο Ministry of Economic Affairs & Employment. Η αλήθεια είναι ότι, όπως σε όλες τις χώρες, τα ερευνητικά κέντρα στην Φινλανδία ανήκουν στο Ministry of Education and Culture / Higher Education and Research ενώ χρηματοδότηση για την σύνδεση έρευνας και καινοτομίας παρέχεται και

από το Ministry of Economic Affairs & Employment για δράσεις που αποσκοπούν στην διασύνδεση των ερευνητικών και τεχνολογικών δραστηριοτήτων με την καινοτομία και την οικονομία.

10. Όργανα Σχεδιασμού Εθνικής Ερευνητικής Πολιτικής, Χρηματοδότησης της Έρευνας και Διασύνδεσης με την Καινοτομία

Το σημερινό θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνει:

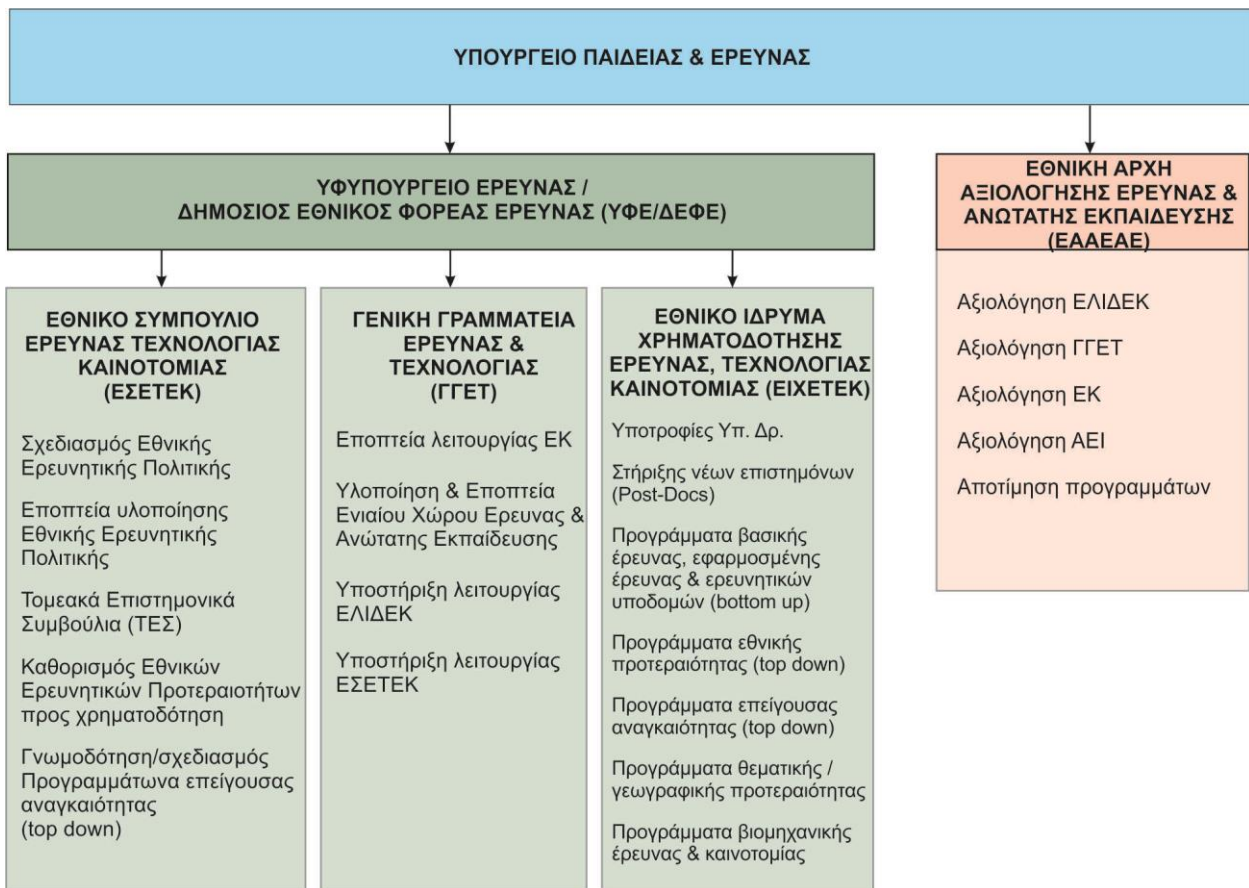
- 1) το Υφυπουργείο Έρευνας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, το οποίο έχει την πολιτική εποπτεία και τον έλεγχο των προϋπολογισμών των ερευνητικών φορέων.
- 2) το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας (ΕΣΕΤΕΚ), το οποίο αποτελεί συμβουλευτικό όργανο προς τον Υφυπουργό Έρευνας σε θέματα ερευνητικής πολιτικής.
- 3) την Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), η οποία υπάγεται στο Υφυπουργείο Έρευνας, υποστηρίζει το ΕΣΕΤΕΚ και εποπτεύει τους ερευνητικούς φορείς
- 4) Το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ), το οποίο υπάγεται στο Υφυπουργείο Έρευνας, χρηματοδοτεί ερευνητικά έργα, προγράμματα, υποτροφίες κλπ
- 5) Τα Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα του άρθρου 13α του Ν.4310/2014 (όπως έχει τροποποιηθεί έκτοτε), τα οποία εποπτεύονται από την ΓΓΕΤ.
- 6) Τα Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα που είναι ανήκουν σε άλλα Υπουργεία, εκτός των ΥΠΑΝ και ΥΠΑΙΘ, και τα οποία λειτουργούν με νομικό καθεστώς διαφορετικό αυτών της ΓΓΕΤ
- 7) Τα Πανεπιστημιακά Ερευνητικά Κέντρα, τα οποία διέπονται από ιδιαίτερο καθεστώς, διαφορετικό από όλα τα προηγούμενα.
- 8) Διάφορες πηγές χρηματοδότησης (ΕΛΙΔΕΚ, ΕΣΠΑ (ΕΥΔΕ/ΕΤΑΚ), Περιφέρειες, διάφορα Υπουργεία), χωρίς συντονισμό και με διαφορετικούς διαχειριστικά-χρηματοδοτικά πλαίσια.

Το παραπάνω πλαίσιο περιλαμβάνει έναν αριθμό φορέων και οργάνων με επικαλυπτόμενες δραστηριότητες και αρμοδιότητες, σε μεγάλο βαθμό με ασαφείς ρόλους, έλλειψη διασύνδεσης, συντονισμού και αλληλεπίδρασης μεταξύ των διαφόρων φορέων και οργάνων και τέλος, ομοειδείς φορείς με διαφορετικά καθεστώτα λειτουργίας κατά περίπτωση.

11. Προτάσεις για την αναδιοργάνωση του Εθνικού Ερευνητικού Συστήματος και της διασύνδεσης του με την Ανώτατη Εκπαίδευση και την Καινοτομία

Για τον βέλτιστο σχεδιασμό και την υλοποίηση εθνικής ερευνητικής πολιτικής, την αποδοτική και παραγωγική διακυβέρνηση της έρευνας και τεχνολογίας, όπως επίσης την διασύνδεση τους αφενός με την ανώτατη εκπαίδευση αφετέρου με την καινοτομία και την οικονομία, απαιτείται ένα καλά μελετημένο οργανωτικό σχήμα, με καθαρούς ρόλους, χωρίς επικαλύψεις, με απρόσκοπτη ροή υλοποίησης αποφάσεων και χρηματοδοτήσεων, αξιολόγηση σε όλα τα στάδια και ενιαίο τρόπο λειτουργίας στους ομοειδείς φορείς:

- 1) Στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζεται το προτεινόμενο Συνολικό Οργανόγραμμα της Διαχείρισης και Λειτουργίας του Εθνικού Ερευνητικού Συστήματος, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνδέει όλους τους φορείς οργάνωσης, διαχείρισης, χρηματοδότησης, υλοποίησης και αξιολόγησης της έρευνας.

Διάγραμμα 1: Οργανόγραμμα Διαχείρισης και Λειτουργίας του Εθνικού Ερευνητικού Συστήματος

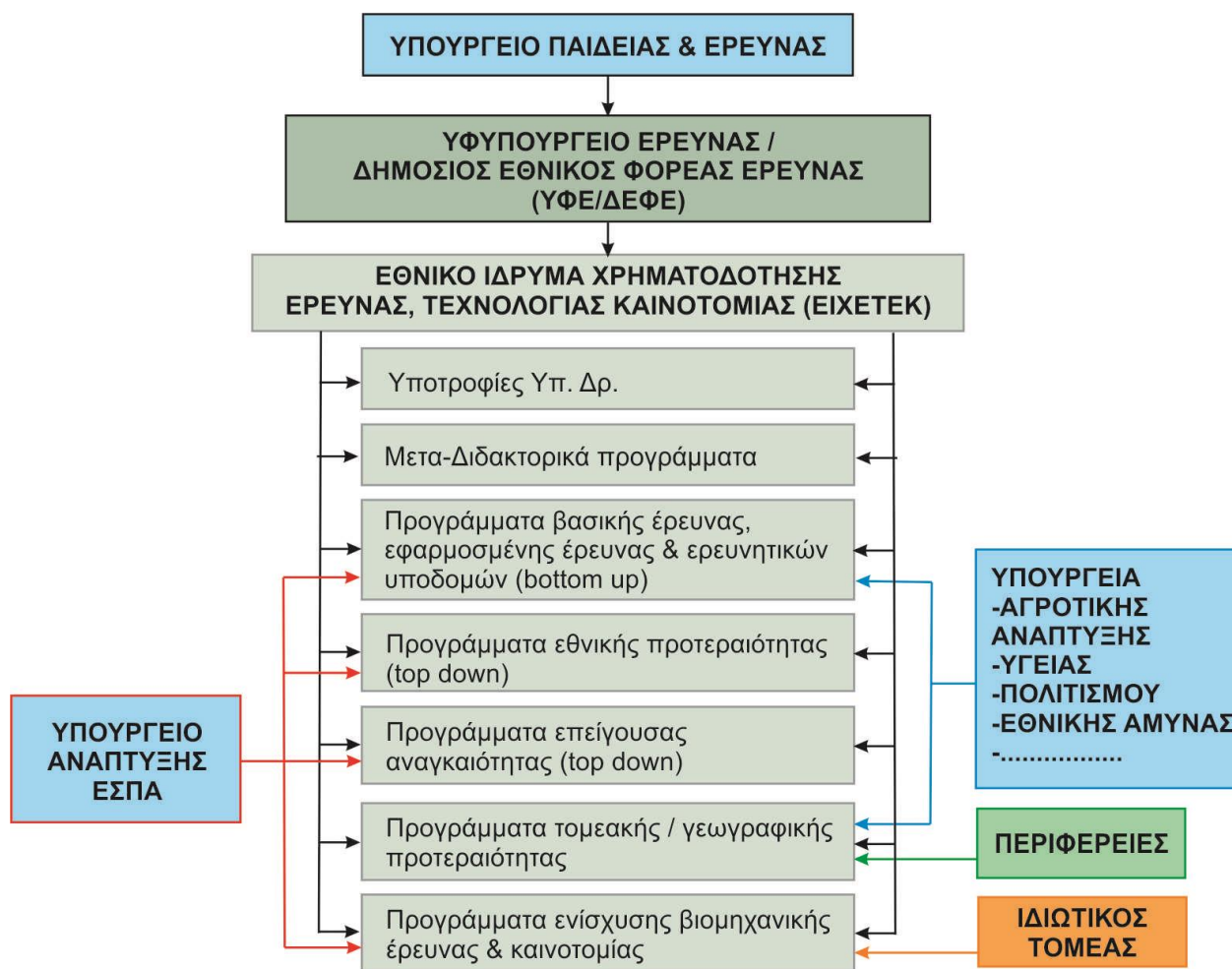
Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση του ερευνητικού συστήματος είναι η άμεση και αμφίδρομη, θεσμική διασύνδεση της έρευνας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Για το λόγο αυτό, συστήνεται **Υπουργείο Παιδείας & Έρευνας** (ΥΠΕ), στο οποίο υπάγονται στο σύνολο τους όλοι οι φορείς που σχετίζονται με την Έρευνα και διασυνδέονται με τα ΑΕΙ.

Συστήνεται ο **Δημόσιος Εθνικός Φορέας Έρευνας (ΔΕΦΕ)** με μορφή Υφυπουργείου ή ισοδύναμου φορέα στο ΥΠΕ, ο οποίος αποτελείται από τρία διακριτά και αλληλοσυνδεόμενα σώματα:

- Α: Το **Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας (ΕΣΕΤΕΚ)**, το οποίο έχει όλες τις σημερινές αρμοδιότητες, με κύρια αποστολή τον Εθνικό Σχεδιασμό της Ερευνητικής Πολιτικής.
- Β: την **Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)**, η οποία έχει όλες τις σημερινές αρμοδιότητες, εποπτεύει και διευκολύνει την λειτουργία των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων (ΕΚ&Ι) και στηρίζει την λειτουργία του ΕΣΕΤΕΚ και του ΕΙΧΕΤΕΚ.
- Γ: το **Εθνικό Ίδρυμα Χρηματοδότησης Έρευνας, Τεχνολογίας, Καινοτομίας (ΕΙΧΕΤΕΚ)**, το οποίο αποτελεί μετεξέλιξη του σημερινού ΕΛΙΔΕΚ και έχει κύρια αποστολή τον συντονισμό και υλοποίηση των χρηματοδοτήσεων των ερευνητικών προγραμμάτων.

Συστήνεται η **Εθνική Αρχή Αξιολόγησης Έρευνας & Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΑΑΕΑΕ)** ως ανεξάρτητος δημόσιος φορέας στο ΥΠΕ, με κύρια αποστολή την αξιολόγηση όλων των φορέων που σχετίζονται με την Έρευνα και Ανώτατη Εκπαίδευση και την αποτίμηση των προγραμμάτων.

- 2) Σταθερή και συστηματική χρηματοδότηση για προγράμματα βασικής έρευνας, εφαρμοσμένης έρευνας, ερευνητικών υποδομών, προγράμματα εθνικής προτεραιότητας, προγράμματα επείγουσας αναγκαιότητας κ.λ.π. (βλ. Διάγραμμα 2)
- 3) Χρηματοδότηση από Δημόσιους (Υπουργεία, Περιφέρειες) και Ιδιωτικούς Φορείς για θεματικά προγράμματα ή/και προγράμματα γεωγραφικής προτεραιότητας (βλ. Διάγραμμα 2)

Διάγραμμα 2: Ροή χρηματοδότησης ερευνητικών προγραμμάτων από Δημόσιους (Υπουργεία, Περιφέρειες) και Ιδιωτικούς Φορείς

Το Εθνικό Ίδρυμα Χρηματοδότησης Έρευνας, Τεχνολογίας, Καινοτομίας (ΕΙΧΕΤΕΚ) αποτελεί τον κύριο πυλώνα χρηματοδότησης ερευνητικών προγραμμάτων με δημόσιους πόρους:

1. Υποτροφίες Υποψηφίων Διδακτόρων
2. Στήριξης νέων επιστημόνων (post-docs)
3. Βασικής έρευνας, εφαρμοσμένης έρευνας και ερευνητικών υποδομών
4. Προώθησης έρευνας εθνικής προτεραιότητας σε επιστημονικά πεδία και τομείς που καθορίζονται (ανά πενταετία?) στα πλαίσια διαμόρφωσης της εθνικής ερευνητικής πολιτικής.
5. Έρευνας επείγουσας αναγκαιότητας για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων και κρίσεων με κοινωνικό – εθνικό αντίκτυπο
6. Έρευνας τομεακής ή/και γεωγραφικής προτεραιότητας
7. Ενίσχυσης βιομηχανικής έρευνας και καινοτομίας

Πρόσθετη χρηματοδότηση για τις επιμέρους κατηγορίες ερευνητικών προγραμμάτων παρέχεται από:

- το Υπουργείο Ανάπτυξης μέσω του ΕΣΠΑ (κατηγορίες 3, 4, 5, 6, 7),
- διάφορα άλλα Υπουργεία σε τομείς αρμοδιότητας τους (κατηγορίες 3 και 6),
- τις Περιφέρειες (κατηγορία 6) και
- τον Ιδιωτικό Τομέα (κατηγορία 7).

Το Εθνικό Ίδρυμα Χρηματοδότησης Έρευνας, Τεχνολογίας, Καινοτομίας (ΕΙΧΕΤΕΚ) έχει την αρμοδιότητα του συντονισμού των παραπάνω χρηματοδοτήσεων, σύμφωνα με τον σχεδιασμό της εθνικής ερευνητικής πολιτικής.

4) Ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για όλα τα ΕΚ των διαφόρων Υπουργείων, ώστε να είναι συμβατά με το καθεστώς λειτουργίας των ΕΚ του άρθρου 13^α του Ν.4310/2014 και υπαγωγή τους στην ΓΓΕΤ, στο Υπουργείο Παιδείας & Έρευνας

5) Δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης & Έρευνας

- 6) Αμφίδρομη κινητικότητα μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ και θεσμική/ουσιαστική εξομοίωση μελών ΔΕΠ και Ερευνητών
- 7) Επαρκής ετήσια χρηματοδότηση για την κάλυψη του μισθολογικού κόστους μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών και των λειτουργικών δαπανών των ΕΚ και ΑΕΙ.
- 8) Τα προγράμματα εθνικής και επείγουσας προτεραιότητας (εμβληματικές δράσεις) θα πρέπει α) διέπονται από σαφές πλαίσιο καθορισμού των φορέων που θα συμμετέχουν β) Να έχουν συγκεκριμένους στόχους γ) Να είναι υποχρεωτική η ιδιαίτερη αποτίμηση και αξιολόγηση της ικανοποίησης αυτών των στόχων, από ανεξάρτητη διεθνή επιτροπή
- 9) Σταθερή και συστηματική αξιολόγηση όλων των φορέων διαχείρισης και υλοποίησης της έρευνας
- 10) Εξορθολογισμός του πλαισίου υλοποίησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων (δημόσιο λογιστικό, γραφειοκρατία)
- 11) Θεσμοθέτηση κινήτρων για επιχειρήσεις με σκοπό την διασύνδεση τους με ερευνητικούς – ακαδημαϊκούς φορείς και την χρηματοδότηση στοχοθετημένων ερευνών